

J.nr. 22-29213-000002
Ref. PETHCH/SAVEHA
Den 26. juni 2023**Notat om høringssvar fra ekstern høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til pleje af græs- og naturarealer og bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse nr. 75. af 26. januar 2023 om kontrol og administrative sanktioner for visse tilskudsordninger under Den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik – CAP2023**

Udkast af 1. juni 2023 til bekendtgørelse om tilskud til pleje af græs- og naturarealer har været i ekstern høring med høringsfrist den 18. juni 2023 og udkast af 8. juni 2023 til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse nr. 75. af 26. januar 2023 om kontrol og administrative sanktioner for visse tilskudsordninger under Den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik, har været i ekstern høring med høringsfrist den 23. juni 2023. Dette notat omhandler høringssvar, der ikke stammer fra ministerier eller myndigheder under ministerierne. Høringssvar fra private organisationer, der blot kvitterer for høringen, er heller ikke medtaget.

Der er modtaget høringssvar fra:

- Landbrug & Fødevarer (punkterne 1.1 og 1.2 vedrører plejegræs-bekendtgørelsen og punkt 1.3 ændringen til kontrol- og sanktionsbekendtgørelsen).

Høringssvar	Opfølgning
Landbrug & Fødevarer	
1.1 ”Landbrugsstyrelsen har den 1. juni 2023 sendt udkast til bekendtgørelse om tilskud til pleje af græs- og naturarealer i høring (j.nr. 23-290-000016). Hermed fremsendes høringssvar fra Landbrug & Fødevarer. Høringssvar til vejledningen og til bekendtgørelse om kontrol og sanktioner, der efterfølgende er kommet i høring, vil blive fremsendt separat.	<i><u>Giver ikke anledning til ændringer.</u></i>
Generelle bemærkninger Det er positivt, at ordningen fortsætter efter landbrugsreformen pr. 1. januar 2023, og det er vigtigt, at ansøgningsprocessen er enkel at gå til, samt at udbetalinger gennemføres hurtigt og effektivt. Også selvom ansøgningerne gennemføres i et særligt tilsagnsskema.	<i><u>Giver ikke anledning til ændringer.</u></i> <i>Ansøgning sker fortsat i et særskilt skema i en ansøgningsrunde som under en tilsvarende støtteordning under landdistriktsprogrammet. Styrelsen er opmærksom på vigtigheden for erhvervet med hurtig og effektiv sagsbehandling – både ved tilsagnsgivning og udbetaling.</i>

Der er generelt sket positive justeringer i senere år, herunder at ordningen er blevet justeret og blevet mere fleksibel både i form af kontrol af synligt afgræsset samt at fleksibiliteten er øget fra 10 pct til 20 pct af tilsagnsarealet og delarealer må være op til 1 ha. Det er også positivt, at der arbejdes med at skabe mulighed for at indføre helårsgræsning på længere sigt. Der er også behov for at man inden for reglerne kan håndtere perioder med tørke.

Plejegræsordningen er en helt central del af den danske naturforvaltning og er med til at sikre, at en række naturarealer holdes lysåbne til gavn for biodiversiteten. Det er derfor vigtigt, at det løbende sikres, at ordningen er attraktiv at gå ind i. Både i form af klare administrative rammer og i forhold til tilskudssatser og andre incitament. I den forbindelse er der behov for løbende at se på, hvordan ordningen spiller sammen med de nye tiltag i CAP-reformen 2023-2027. Ikke mindst de nye bioordninger. Det er vigtigt, at der ikke opstår en u hensigtsmæssig konkurrence mellem disse ordninger, og det skal sikres, at formålet med de forskellige ordninger tilgodeses sideløbende således, at der fortsat er incitament til at fortsætte naturpleje med afgræsning på flest muligt arealer. Der bør således løbende ske en tilpasning af tilskudssatserne i plejegræsordningen, ligesom mulighederne for afgræsning i de nye bioordninger bør sikres.

Tilskud til arealer ramt af PFAS

Landbrug & Fødevarer mener fortsat, at tilskud til plejegræsarealer, der rammes af PFAS bør kunne modtage et forhøjet tilskud for at kompensere dyreholderne for de ekstraomkostninger, der pålægges landmanden som følge af PFAS-forureningen.

Det er også vigtigt, at der er mulighed for at træde ud af tilsagn, hvis det bliver nødvendigt, uden at der skal ske tilbagebetaling af tidligere års tilskud.

Giver ikke anledning til ændringer.
Styrelsen vurderer, at de muligheder for dispensation, som var under den tidligere ordning, og som videreføres i denne ordning giver tilstrækkelig mulighed for at håndtere perioder med tørke – både som i 2018 og på nuværende tidspunkt. Det eneste, der ikke kan dispenseres fra i forhold til forpligtelserne, er forbuddet mod slåning i perioden fra 1. maj til 20. juni. De forhold, der begrundet dette forbud – hensynet til jorddynglende fugle og vildt – er så vægtige, at en fravigelse kun bør ske i situationer, hvor der foreligger force majeure, hvorfor der ikke skal være en almindelig dispensationsadgang.

Giver ikke anledning til ændringer.
Landbrugsstyrelsen er opmærksom på, at de mange tilskudsmuligheder kan betyde noget for motivationen for at indgå i de enkelte ordninger. Landbrugsstyrelsen tilsigter, at ordningen fortsat er attraktiv at indtræde i, og at der fortsat er incitament til at fortsætte naturpleje med afgræsning på flest muligt arealer.

Giver ikke anledning til ændringer.
På nuværende tidspunkt, hvor det efter Fødevarestyrelsens tolkning af EU-reglerne ikke er tilladt at have kvæg på arealer med PFAS over grænseværdierne, er det for tidligt at overveje kompenserende tiltag, der forudsætter en græsningsaktivitet

Giver ikke anledning til ændringer.
Såfremt et tilsagnsareal er forpagtet og der konstateres PFAS på arealet, kan der i forbindelse med en tilbageforpagtning anvendes

<p>Kravet om at plejegræsarealer med status af omdrift skal opfylde GLM8 (4% ikke-produktive arealer)</p> <p>Det er desværre fortsat en stor udfordring, at tilsagns- og projektarealer, der er registreret som omdriftsarealer, pålægges krav om udlægning af 4 pct. ikke-produktive arealer. Det har Landbrug & Fødevarer også tidligere påpeget. Krav om frahegning af delområder som småbiotoper for at forhindre afgræsning vil medføre ekstra omkostninger og ikke giver faglig mening. Der bør derfor fortsat arbejdes på løsninger, herunder ift. justering af den danske CAP-planen.”</p>	<p>et ”blåt” producentskifteskema, hvorefter tilsagnet bortfalder uden krav om tilbagebetaling. Det er ligeledes muligt – både for ejere og forpagtere, som er tilsagnshavere på et sådant areal – at få dispensation for plejeforpligtelsen, hvor tilsagnet ”pauses” men opretholdes, således der ikke rejses tilbagebetalingskrav.</p> <p><i>Giver ikke anledning til ændringer.</i> Landbrugsstyrelsen er opmærksom på dette, og arbejder på at få indført en undtagelse til kravet om at udlægge mindst fire procent ikke-produktive elementer på sine omdriftsarealer jf. GLM 8. Undtagelsen ønskes indført for arealer i flerårige tilsagn om tilskud til pleje af græs- og naturarealer.</p>
<p>Konkrete bemærkninger til udkast til ændringer i bekendtgørelsen</p>	
<p>1.2 ”Derudover har vi følgende mere specifikke kommentarer til bekendtgørelsen:</p> <p>§1 Formuleringen af denne bestemmelse er lidt knudret.</p> <p>§ 2 stk. 1 Formuleringerne under §2 er generelt lidt knudrede.</p> <p>Nr. 9: Der bør også være en separat definition af en markblok.</p> <p>Nr. 12: Kan det ikke skrives lidt mere klart?</p>	<p><i>Giver anledning til ændring i nogle bestemmelser. Disse afsnit er fremhævet.</i></p> <p><i>Giver ikke anledning til ændringer.</i> Bestemmelsen bruger det ordvalg, som fremgår af forordning 2021/2115 i forhold til ordninger under Søjle II.</p> <p><i>Se under de enkelte dele i bestemmelsen.</i></p> <p>Ændres. Der tilføjes en bestemmelse i paragraffen om definitioner. Bestemmelsen vil være enslydende med bestemmelsen i Ansøgningskemabekendtgørelsen.</p> <p><i>Giver ikke anledning til ændringer.</i></p>

Nr. 13: Det fremgår af bestemmelsen at et sammenhængende areal kræver en mindst 5 meter bred tilskudsberettiget passage.

I tidligere BEK nr. 1076 af 01/06/2021 lød denne på 4 meter. Dyrene behøver ikke en passage på 5 meter for at kunne færdes frem og tilbage mellem arealer, så der kan sagtens være sammenhæng mellem arealer, selvom passagen mellem arealerne er mindre end 5 m.

Nr. 14: Skov: LBST har fjernet følgende beskrivelse fra tidligere BEK's beskrivelse om skov: ” For konkret kortlagte lysåbne habitatnaturtyper i skov gælder dog en kronedækningsgrad på mindst 50 pct.”

Det er problematisk at man fjerner muligheden for at kortlagte lysåbne habitatnaturtyper med kronedække på op til 50 pct. er en del af beskrivelsen, da dette går i retning af, at disse arealer skal betragtes som skov såfremt de udgør mere end 0,5 ha er bevokset med træer af en højde på >5 m med kronedækningsgrad på mindst 10 pct.

§ 3 stk. 1

Tilsagn følger fremadrettet kalenderåret (1. januar – 31. december). Det er i den forbindelse vigtigt at være opmærksom på 1 års-reglen samt regler for økologi i forhold til første år, der skal tegnes tilsagn, da det kan give problemer for arealer i eksisterende tilsagn der udløber, da tilsagnsperioden for eksisterende tilsagn løber fra 1. september – 31. august.

Det er nødvendigt ud fra retssikkerhedsmæssige aspekter med præcise henvisninger til de arealer, der kan gives tilsagn efter bestemmelsen i § 6, stk. 1, nr. 4.

Giver ikke anledning til ændringer.

Kravet om en passage på fem meter er hentet fra Grundbetalingsordningen under CAP2023. Det er korrekt, at det både under Grundbetaling og PLG under CAP2014-2022 kun var fire meter. Når det nu er fem meter for grundbetaling under CAP2023 og denne PLG-støtteordning både giver mulighed for tilsagn med og uden grundbetaling, vurderer styrelsen, at det vil give mindst administration – både for ansøger og styrelsen – hvis reglerne om dette er ens for de forskellige PLG-tilsagn under denne tilskudsordning – uanset om det kombineres med grundbetaling eller ej.

Ændres.

Den slettede del af bestemmelsen i forhold til tidligere tilsvarende tilskudsordning tilføjes.

Giver ikke anledning til ændringer.

I relation til 1-års reglen (fra naturtypebekendtgørelsen) vurderes de fire måneder mellem ophør af tilsagn under den tidligere tilsvarende tilskudsordning og (gen)tegning af nyt ikke som et brud på en kontinuerlig tilsagnsperiode. 1-års reglen træder derfor først i kraft, hvis ikke ansøger vælger at (gen)tegne med start efter de 4 mdr.

Vedrørende sammenhængen til reglerne om økologi vil Landbrugsstyrelsen se på mulighederne for at vejlede særskilt om mulighederne for at afgræsse med økologiske

§6 og §7

Under kriterier for tilskudsberettigelse linkes der til en række kort på kort.lbst.dk. Hvad sker der når kortet bliver opdateret? Det er vigtigt, at ansøgerne på ethvert tidspunkt kan få adgang til hvordan kortet så ud på ansøgningsstidspunktet.

§ 11 stk. 1

Nr. 2: Græsning skal foretages med et efter forholdene afpasset græsningstryk, således at overgræsning undgås og plantedækket opretholdes. Det er meget positivt at overgræsning ikke ønskes på arealerne, men det kunne være fint med vejledning til, hvordan plantedækket skal fremstå. Hvis plantedækket blot skal overholdes, kan arealerne for sin vis godt være græsset ned som en golfbane, så der ikke er en eneste blomstrende urt på arealet – men på den måde lever man ikke op til ordningens formål men overholder krav til plantedække og kan gå gennem en kontrol.

§ 12 stk. 3:

Nr. 1: LBST kan dispensere [...] i forbindelse med bekæmpelse af kæmpebjørneklo, engbrandbæger samt andre gifte eller aggressive ukrudtsarter. Det er problematisk, at man giver mulighed for dispensation til bekæmpelse af en art som engbrandbæger, der er naturligt hjemmehørende på vores naturarealer. Engbrandbæger er IKKE en ukrudtsart og bør ikke bekæmpes på naturarealer, da det er en vigtig nektar- og pollenkilde for en lang række af forskellige arter men også værtsplante for blandt andet sommerfuglen blodplet. Engbrandbæger er sjældent dominerende på naturarealer med lang kontinuitet, og hvor der ikke har været forstyrrelse af jordbunden såsom gravearbejde, jordbearbejdning eller rydning af træer.

husdyr på ikke-økologiske PLG-arealer, der ikke har været dækket af PLG-ordningens regler i perioden mellem ophør af tidligere tilsagn og tilsagn efter denne tilskudsordning.

Giver ikke anledning til ændringer.

De kort, der linkes til i bekendtgørelsen, gælder alene for det pågældende ansøgningsår (2023). Inden ansøgningsrunden i 2024 og følgende år vil der blive indsat links til kortmaterialet for disse ansøgningsår. Det skyldes, at kortmaterialet er retligt normerende og derfor "frosset i tid" op til ansøgningsrunden. Det er således muligt på et senere tidspunkt autoritativt at fastslå, hvilket kortmateriale, der gjaldt et bestemt ansøgningsår.

Giver ikke anledning til ændringer.

Landbrugsstyrelsen tager bemærkningen vedrørende vejledningsbehov om græsningstryk til efterretning, og vil se på, hvordan dette kan indgå i vejledningen.

Ændres.

Landbrugsstyrelsen tager denne bemærkning til efterretning. Engbrandbæger tages ud af teksten.

<p>Græssende dyr går uden om engbrandbæger, men kan ikke selektere det fra, når den bliver slået og presset til hø og wrap sammen med græs og andre urter.</p> <p><i>§ 17 stk. 1</i> Nr. 2: ...forpligtigelse til græsning, til slæt eller til græsning eller slæt... Der er en gentagelse i udkastet.</p> <p><i>§31</i> Det fremgår af bekendtgørelsen at tilskud for et tilsagnsår udbetales efter udløb af tilsagnsåret. Da Landbrugsstyrelsen udbetaler tilskud årligt fra den 1. december, så bør bestemmelsen omformuleres.</p> <p><i>Klageadgang</i> Der savnes en formulering om ordningens klageadgang. I den forbindelse er det afgørende, at der er en hurtig sagsbehandling, herunder i forhold til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Det er også vigtigt, at der er en klar proces ift. genoptagelsessager, og at både ansøger og rådgiver hele tiden holdes orienteres om klagen gang.”</p>	<p><i>Giver ikke anledning til ændringer.</i> Der er tale om en misforståelse i høringssvaret. Der er ikke tale om en gentagelse, men derimod en udtømmende opregning af mulige forpligtelser. Næmlig a) Græsning, b) Slæt og c) Græsning eller slæt. Dette for at undgå tvivl, hvis en forpligtelse nævner begge forhold.</p> <p>Ændres. Enig. Bestemmelsen ændres så den giver mulighed for udbetaling inden tilsagnsårets afslutning (ligesom for eksempel grundbetaling).</p> <p><i>Giver ikke anledning til ændringer.</i> Ligesom bestemmelserne om klageadgang og fristen for remonstration under CAP2014-2022 fremgik af de to bemyndigelseslove – landbrugsstøtteleven og landdistriktsfondsloven – så fremgår de nævnte bestemmelser af lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. (CAP-loven). Dette er gennemgående for hele arealstøtten under CAP2023. Hvis en sag i forbindelse med remonstrationen genoptages vil ansøger/partsrepræsentant blive orienteret af Nævnenes Hus, ligesom det er tilfældet, hvis en sag indstilles til behandling i Miljø- og Fødevarerklagenævnet.</p>
<p>1.3 ”Landbrugsstyrelsen har den 6. juni 2023 sendt udkast til vejledning om tilskud til pleje af græs- og naturarealer i høring (j.nr. 23-29213-000009). Hermed fremsendes høringssvar fra Landbrug & Fødevarer, der er lavet med fagligt input fra bl.a. SEGES Innovation. Der henvises i øvrigt til separat indsendt høringssvar til ordningens bekendtgørelse, ligesom der sendes separat høringssvar til bekendtgørelse om kontrol og sanktioner.”</p> <p>Landbrug & Fødevarer har dog i fremsendelsesmailen anført følgende:</p>	

”Til Landbrugsstøtte & Geodata

I forlængelse af tidligere fremsendt høringssvar om plejegræsordningen (bekendtgørelse) fremsendes nu også høringssvar til ordningens vejledning (j.nr. 23-29213-000009).

Høringssvaret indeholder også bemærkninger til høring af udkast til bekendtgørelse om kontrol og administrative sanktioner (da bilag i bekendtgørelsen og bilag til vejledningen er det samme) (j.nr. 22-0120-000011).”

”Bilag 1

Bilag 1 beskriver vejledende oversigt over vægtningsfaktorer under tilskud til pleje af græs- og naturarealer. Det er samme bilag, der findes i bekendtgørelsen om kontrol og administrative sanktioner.

Det fremgår ikke hvorvidt der er lavet ændringer i vægtningsfaktorerne i forhold til plejegræsordningen under det tidligere landdistriktsprogram. Helt generelt er det vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at der er proportionalitet og sammenhæng mellem overtrædelsens alvor og omfang og konsekvenser heraf. Det er svært at afkode betydningen af ”vægtningfaktor”. Det fremgår fx at hvis der er 99% af det fastsatte krav til storkreaturer på arealet, så nedsættes tilskud med 25% for det overtrådte areal. Det er et stort spring mellem 1% afvigelse og en reduktion på 25%. Dertil kommer, at en procentvis afvigelse på 1 ikke nødvendigvis er meningsfuld, når vi taler om afvigelser af hele antal dyr. (Har du 25 dyr, så er en 1% afvigelse 0,25 dyr)

Giver ikke anledning til ændringer.

Det er en misforståelse fra Landbrug & Fødevarers side, at det anføres, at oversigten over vægtningsfaktorer i bilaget til bekendtgørelsen er vejledende. Dette er ikke korrekt. I og med vægtningsfaktorerne via bilaget er skrevet direkte ind i bekendtgørelsen, bliver de en del af bekendtgørelsen. Vægtningfaktorerne er således ikke længere skønmæssige – som under den tidligere tilskudsordning – men er nu en bunden retsfølge, når bestemte forhold er konstateret.

Det vil typisk ikke fremgå af retsgrundlaget for en ny tilskudsordning, i hvilket omfang den afviger fra tidligere lignende ordninger. Det kan dog oplyses, at det alene er bestemmelsen om vægtningsfaktorer vedrørende antallet af dyr ved forpligtelsen græsning med plejeformen fast græsningstryk. I forhold til praksis under den tidligere tilskudsordning, så er første sanktionstrin (vægtningfaktor 0,1) fjernet og de øvrige trin skærpet med 5-10 pct. i forhold til manglende dyr. Dette er begrundet med, at denne nye tilskudsordning viderefører det lave krævede græsningstryk på 0,3 SK/ha, som også blev indført på den tidligere ordning per 1. september 2021. Dette græsningstryk afløste det tidligere krav om 1,2 SK/ha. Landbrugsstyrelsen vurderer derfor, at når forpligtelsen er lempet med 75 pct. i forhold til udgangspunktet for praksis under den tidligere ordning, er det proportionalt at skærpe sanktionen som ovenfor beskrevet.

Det er vigtigt, at der er bagatelgrænser, så ubetydelige overskridelser ikke sanktioneres ligesom det er vigtigt, at overtrædelser af ren formel karakter (en dags overskridelse af en frist for indsendelse eller lignende) bliver mødt med proportionel reaktion. Der bør også være en mulighed for at rette op på evt. fejl/afvigelser, hvis der er mulighed for det.

Vi vil forbeholde os ret til at vende tilbage omkring de vejledende oversigter over vægtningsfaktorer, situationer for bortfald samt sanktionering ved overskridelse af 20% fleksibilitet, når vi ser, hvordan det udmøntes i praksis.”

Hvis en beregning vedrørende en tilsagnsmark viser, at der efter reglen skal være 24,9 dyr, så afrundes det til 25 dyr. Det skal også bemærkes, at forskellige typer af dyr indgår med forskellige vægte i beregningen.

Der er ikke frister for indsendelse eller lignende i sanktionsbilaget. Det er uklart, hvilke overtrædelser som nævnt i sanktionsbilaget, som det er muligt at rette op på, da det typisk er forhold, der konstateres ved fysisk kontrol.